

Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Yönetim Süreçlerindeki Yönetmel Kindarlık Davranışlarına İlişkin Algıları ile Örgütsel Güven Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Ümit DOĞAN^a

Ersoy GÜNDOĞDU^b

Afra Betül GÜNDOĞDU^c

Geliş Tarihi: 28 Ocak 2024 Kabul Tarihi: 03 Ekim 2024 Yayın Tarihi: 30 Aralık 2024

Özet

Bu araştırmada, öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetmel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ile örgütsel güven algıları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmış olup örneklem, Sakarya ili devlet okullarında görevli öğretmenler arasından basit seçkisiz örneklem yöntemiyle seçilmiş 360 öğretmenden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Yönetmel Kindarlık Ölçeği ve Örgütsel Güven Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde t-testi ve tek yönlü varyans analizleri kullanılmıştır. Ayrıca, değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson korelasyon analizi ve basit regresyon analizi yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetmel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ile örgütsel güven algıları arasında negatif yönde bir ilişki olduğu görülmüştür. Ayrıca, öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki kindar davranışlarına ilişkin algılarının örgütsel güven algısını anlamlı bir şekilde yordadığı bulunmuştur. Bu sonuçlar, okul yöneticilerinin kindar davranışlarının öğretmenlerin örgütsel güven algılarını olumsuz etkilediğini göstermektedir. Araştırma, öğretmenlerin okul yöneticilerinin davranışlarına yönelik algılarının örgütsel güveni nasıl etkilediğini anlamak için önemli bir adım atmaktadır. Ayrıca, araştırma, yönetim süreçlerindeki kindar davranışların çalışanların güven algılarını nasıl etkileyebileceğini anlamak açısından da önemli bir katkı sağlamaktadır. Nitel araştırmalarla bu ilişkinin daha derinlemesine incelenmesi ve bulguların genellenmesi için farklı bağlamlarda yapılacak araştırmalar, bu alandaki bilgiyi artırabilir.

Anahtar Kelimeler: Okul Yöneticisi, Örgütsel Kindarlık, Örgütsel Güven.

Examining the Relationship Between Teachers' Perceptions of School Administrators' Managerial Kindness Behaviors in Management Processes and Their Perceptions of Organizational Trust

Abstract

In this study, the relationship between teachers' perceptions of school administrators' managerial vindictiveness behaviors in management processes and their perceptions of organizational trust was examined. Relational survey model was used in the study and the sample consisted of 360 teachers selected by simple random sampling method among the teachers working in public schools in Sakarya province. Managerial Kindness Scale and Organizational Trust Scale were used as data collection tools. In the analysis of the data, t-test and one-way analysis of variance were used. In addition, Pearson correlation analysis and simple

^a Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, doganumit18@hotmail.com, ORCID: [0000-0002-8144-9744](https://orcid.org/0000-0002-8144-9744) (Sorumlu Yazar)

^b Milli Eğitim Bakanlığı, ersoygundogdu81@gmail.com, ORCID: [0009-0005-9288-5305](https://orcid.org/0009-0005-9288-5305)

^c Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, afrabetul81@gmail.com, ORCID: [0009-0007-1723-729X](https://orcid.org/0009-0007-1723-729X)

regression analysis were used to determine the relationship between the variables. According to the results of the study, there was a negative relationship between teachers' perceptions of school administrators' managerial vindictiveness behaviors in management processes and their perceptions of organizational trust. In addition, it was found that teachers' perceptions of school administrators' vindictive behaviors in administrative processes significantly predicted their perceptions of organizational trust. These results show that school administrators' vindictive behaviors negatively affect teachers' perceptions of organizational trust. The research takes an important step to understand how teachers' perceptions of school administrators' behaviors affect organizational trust. In addition, the research also makes an important contribution to understanding how vindictive behaviors in management processes can affect employees' perceptions of trust. Further research in different contexts to examine this relationship in more depth with qualitative research and to generalize the findings may increase the knowledge in this field.

Key Words: School Administrator, Organizational Kindness, Organizational Trust.

Giriş

Örgütsel yaşam, duygulardan bağımsız olamaz; özellikle insan unsurunun odak nokta olduğu örgütlerde duygular daha belirgin bir şekilde hissedilir. İnsan odaklı örgütler, örneğin eğitim kurumları, bireysel ilişkiler ve etkileşim açısından yoğun bir ortam sunar, bu da duygusal yoğunluğu daha da artırır (Çoruk, 2012). Okul müdürlerinin liderlik tarzı, özellikle eğitim planlaması ve uygulamasında rol oynayan öğretmenleri etkiler. Okul müdürünün liderlik rollerini yerine getirirken sergilediği davranışlar, öğretmenlerin kendi davranışlarını belirlemede önemli bir faktördür. Bu nedenle, okul yöneticisinin çalışanlara yönelik olumsuz davranışları, öğretmenler üzerinde olumsuz bir etki bırakabilir (Eyiol, 2014). Toplumda olumsuz duyguların, örneğin kin ve nefretin yayılmasını önlemek açısından, eğitim kurumları önemli bir rol oynar. Bu kurumların lideri konumundaki okul yöneticilerinden beklenen, söz ve davranışlarıyla doğal bir modeldir. Kindar davranışlar sergilemek, özellikle eğitim kurumlarında istenmeyen bir durumdur. Gündüz ve Dedekorkut'a (2014) göre, yöneticinin olumsuz davranışlarının temel sebepleri arasında kendini önemli hissetme, narsisizm, düşük öz yeterlik algısı, güç gösterme arzusu, değer sistemi, otoriter düşünce yapısı, sonuç belirsizliği, korku, olumsuz yaşam temaları, bencillik ve üstünlük algısı gibi kişilik özellikleri bulunmaktadır. Gürsel'e (2012) göre, eğitim kurumu yöneticisi, bilgili, güvenilir, becerikli, akıllı bir denetleyici, yürütücü ve takipçi olmalıdır. Aynı zamanda medeni bir tutum ve davranış sergilemeli, yönetim süreçlerini etkili bir şekilde yönetebilmeli, örgüt çalışanlarıyla sağlıklı ilişkiler kurabilmeli, onların fikirlerini dinleyip istişare edebilmeli ve okul-çevre ilişkilerini güçlendirebilmelidir. Ancak olumsuz eleştirilere karşı hoşgörülü olmayan, öfkesini uzun süre devam ettiren ve olumsuz davranışları cezalandırmaya çalışan bir okul yöneticisinin, kurumundaki öğretmenlerle sağlıklı ilişkiler kurabilmesi zordur.

Örgütlerde sürekliliğin sağlanması ve örgütsel amaçların gerçekleşmesi amacıyla çalışanlar arasında resmî olmayan iletişim kanallarının yanı sıra birbirine güven duymak önemli görülmektedir (Yıldırım, 2018). Güven, bireylerin çevresinde bulunan başka kişilerden herhangi bir zarar görmeyeceğinden ve onların davranışlarının kendisine yönelik bir risk taşımadığından emin olması durumudur (Uslu ve Ardiç, 2013). Türk Dil Kurumu sözlüğünde güven, "Korku, çekinme ve kuşku duymadan inanma ve bağlanma duygusu, itimat" olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2023). Güven duygusu, bireylere psikolojik bir rahatlık sağlarken, yapılan bütün faaliyetlerde iş birliği yapılmasını sağlayan oldukça güçlü bir bağdır (Yılmaz, 2005). Uzun bir süre sonucunda ve belirli yaşantılardan

sonra oluşan güven duygusu (Uğurlu ve Arslan, 2015) ile bireyler başkalarına ilişkin herhangi bir kuşku duymadan bağlılık hissederek (Gülhan, 2018) ve alınan kararlarda kendi çıkarlarının da gözetileceğini düşünürler (Kalemci Tüzün, 2007).

Çalışanların örgüt ile aralarında kurdukları ilişki sonucu örgütsel faaliyetleri algılama biçimi örgütsel güveni oluşturur (Fard ve Karimi, 2015). Örgütsel güven, örgütsel amacı gerçekleştirmek üzere bir araya gelen bireylerin iş birliği içerisinde çalışmaları ve etkili iletişim kurmaları ile ortaya çıkan psikolojik ve sosyal bir ihtiyaçtır (Arslan, 2009). Örgütlerde güven duygusu, çalışanlar arasında kurulan sağlıklı iletişimin ilişkilere yansımaları ile meydana gelmektedir (Blomqvist ve Ståhle, 2000). Örgüt çalışanlarının örgütün amaçlarını benimsemeleri, örgütsel değerlerin farkında olarak, tüm örgüt üyelerine karşı şeffaf, adil, dürüst, gerçekçi, yardımsever, sadık ve ilgili davranışları ile örgütsel güven ortaya çıkar (Özek, 2016). Örgütsel güven konusunda yapılan tanımlar incelendiğinde, örgütsel güvenin tamamıyla örgütün kültürüne, değerlerine ve normlarına bağlı olduğu; örgüt, yönetici ve çalışan etkileşimiyle ortaya çıktığı; bireylerin fiziksel, psikolojik ve zihinsel eylemlerinden etkilendiği; iletişime dayalı olarak oluşma, olgunlaşma ve dağılma evrelerinden oluştuğu; çalışanların birbirlerini yakından tanıyarak bağlılık gösterdikleri, hassas bir yapıda olduğu ve yitirilince zor kazanılan bir duygu olduğu belirlenmiştir (Demircan ve Ceylan, 2003; Freund, 2014).

Örgütlerde güven duygusunun sağlanması ile, çalışanlar arasında ortaya çıkan gerginlik, stres ve kaygı seviyesinde azalma görülürken (Sinclair Jr, 2013), çalışanların hissettikleri bu duygu örgütsel amaçlara ulaşmayı kolaylaştırır. Örgütsel güven, varlığı ile arkalarında bir destek duygusu hisseden çalışanların, kapasitelerini maksimum düzeyde kullanarak örgütün amaçlarına etkili şekilde ulaşılması bakımından önemli bir öğe olarak görülmektedir (Özler vd., 2010). Araştırmanın temel amacı, eğitim örgütlerinin önemli paydaşlarından olan öğretmenlerin örgütsel güven ve örgütsel dedikodu algılarının düzeyinin belirlenmesi ve bu değişkenler arasındaki ilişkinin ortaya konulmasıdır. Bu temel amaçtan yola çıkarak oluşturulan araştırma soruları şunlardır:

- Öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ve örgütsel güven algıları ne düzeydedir?
- Öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ve örgütsel güven algıları demografik özelliklerine göre (cinsiyet, mesleki kıdem, çalışılan okul türü) farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları onların örgütsel güven algılarını yordamakta mıdır?

Eğitim örgütlerinde mevcut kaynakların verimli olarak kullanılması ve amaçlarını gerçekleştirmeleri olumlu bir iklime sahip olmalarına ve öğretmenler arasında örgütsel güvenin sağlanmasına bağlıdır (Uygur, 2018). Alanyazında örgütsel güven (Demir ve İnandı, 2021; Fard ve Karimi, 2015; Freund, 2014; Kalkan, 2015; Rashad, 2018; Rodrigues ve Veloso, 2013; Sakallı ve Örucü, 2019; Uygur ve Arabacı, 2019) ve örgütsel kindarlık (Aslan, 2022; Özkul vd., 2022) konularında araştırma yapıldığı görülmektedirken, örgütsel güven ve örgütsel kindarlık arasındaki ilişki konusunda araştırmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan yapılan bu araştırmanın alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yapılan bu araştırma, örgütsel güven ve örgütsel kindarlık arasındaki ilişkinin ortaya konulması ile eğitim örgütlerinden beklenenin ortaya konulması, örgütsel iklimin olumlu olması ve çalışanlar arasındaki durumların belirlenmesi açısından önemli görülmektedir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma ile öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ile örgütsel güven algıları arasındaki ilişki incelendi ve bu inceleme genel tarama modellerinden olan ilişki tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tarama çalışmaları, büyük gruplarda çalışabilme avantajına sahip, araştırmacının bağımsız değişkenlere müdahalede bulunmadığı ve geçmişte veya şu anda var olan bir durumu olduğu gibi tasvir ettiği araştırmalardır (Büyüköztürk vd., 2020; Karasar, 2012). İlişkisel tarama modeli, en az iki değişken arasındaki ilişkileri belirlemek amacıyla kullanılan bir araştırma modelidir. Bu model, değişkenler arasındaki korelasyonu belirlemek ve olası sonuçları çıkarmak için kullanılır; değişkenler üzerinde etki ve kontrol sağlamak yerine her bir örneklemden elde edilen puanlar için istatistiksel karşılaştırmalar yapmak üzere tasarlanmıştır (Tekbıyık, 2014).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Sakarya ili Serdivan ilçesinde görev yapan toplam 6024 öğretmenden oluşmaktadır. Örneklemi ise bu evrenden rastgele seçilen 360 öğretmen içeren basit tesadüfi bir örneklem oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini oluşturan öğretmen sayısı, Sakarya İl Millî Eğitim Müdürlüğüne ait web sayfasında yer alan bilgiler kullanılarak belirlenmiştir (MEB, 2023). Basit tesadüfi örnekleme, evren içindeki tüm bireylerin eşit seçilme şansına sahip olduğu bir örnekleme yöntemidir (Karasar, 2012). Kuramsal olarak, farklı büyüklükteki evrenler için %95 güvenirlilik düzeyinde örneklem büyüklüğü belirlenirken, 6024 öğretmenden oluşan bir evrenden 360 öğretmenlik bir örneklemin yeterli olacağı hesaplanmıştır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2020). Araştırmada yer alan öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdem ve okul türü gibi demografik değişkenlerine ait kategori, frekans ve yüzdeler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Öğretmenlerin Demografik Değişkenlerine Göre Frekans ve Yüzdeler Dağılımı

Değişken	Kategori	f	%
Cinsiyet	Kadın	152	42.22
	Erkek	208	57.78
Kıdem	1-10 Yıl	97	26.95
	11-20 Yıl	119	33.05
	21 Yıl ve üzeri	144	40
Okul Türü	İlkokul	137	38.05
	Ortaokul	114	31.67
	Lise	109	30.28
	Toplam		360

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %42.22'si kadın, %57.78'i erkek öğretmendir. Kıdem açısından yapılan incelemede, en yüksek oran %40 ile 21 yıl ve üzeri kıdemli öğretmenlere aittir. Öğretmenlerin görev yaptığı eğitim kademelerine bakıldığında, %38.05'i ilkökul, %31.67'si ortaokul ve %30.28'i lisede görev yapmaktadır. Toplamda 360 öğretmen araştırmaya katılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada üç farklı veri toplama aracı kullanılarak veriler toplanmıştır. Veri toplama aracının üç bölümden oluştuğu söylenebilir. "Kişisel Bilgi Formu" olarak adlandırılan ilk bölümde cinsiyet, mesleki kıdem ve okul türü gibi değişkenler yer almaktadır. İkinci bölümde, öğretmenlerin örgütsel kindarlık algılarını ölçmek amacıyla Elma (2019) tarafından geliştirilen "Yönetimsel Kindarlık Ölçeği" yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise, öğretmenlerin örgütsel güven ölçmek amacıyla Kamer (2001) tarafından Türkçeye uyarlanmış Yılmaz (2005) tarafından okullara yönelik tekrar uyarlanmış olan "Örgütsel Güven Ölçeği" bulunmaktadır.

Kişisel Bilgiler Formu: Kişisel Bilgiler Formu ile araştırmanın bağımsız değişkenlerinin özellikleri belirlenmiştir. Araştırmacının altı sorudan oluşturduğu bu formda, araştırma grubunun cevaplaması için cinsiyet, medeni durum, mesleki kıdem ve öğretmenlerin çalıştıkları okul türüne ilişkin sorulara yer verilmiştir.

Yönetimsel Kindarlık Ölçeği: Bu araştırmada kullanılan Yönetimsel Kindarlık Ölçeği, Elma (2019) tarafından geliştirilmiştir ve toplam 26 maddeden oluşmaktadır. Tek boyuttan oluşan bu ölçeğin açıkladığı toplam varyans oranı %67.78 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin toplam puanlarının Cronbach's Alpha değerleri 0.98, Guttman değeri 0.95 ve Spearman Brown değeri 0.95 olarak ölçülmüştür. Bu değerler, "Algılanan Yönetimsel Kindarlık Ölçeği"nin öğretmenlerin yöneticilerinin kindarlık davranışlarına ilişkin algılarını güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmede kullanılacak bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, bu çalışma kapsamında toplanan verilerle elde edilen sonuçlara göre, ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0.94 olarak belirlenmiştir. Bu yüksek iç tutarlılık değeri, ölçeğin öğretmenlerin algılarını güvenilir ve tutarlı bir şekilde ölçme konusunda etkili olduğunu göstermektedir.

Örgütsel Güven Ölçeği: Kamer (2001) tarafından Türkçeye uyarlanmış Yılmaz (2005) tarafından okullara yönelik tekrar uyarlanmış olan ölçek öğretmenlerin örgütsel güven algılarını ortaya koyan ifadelerden oluşmaktadır. Ölçek dört alt boyuttan (çalışanlara duyarlılık, yöneticiye güven, yeniliğe açıklık, iletişim ortamı) oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Yılmaz (2005) tarafından ölçeğin toplam güvenilirlik katsayısı .97 olarak bulunurken çalışanlara duyarlılık alt boyutunun .95, yöneticiye güven alt boyutunun .95, yeniliğe açıklık boyutunun .75 ve iletişim ortamı alt boyutu ise .92 olarak bulunmuştur. Bu araştırmayla da ölçeğin güvenilirlik analizleri yapılmış ve elde edilen sonuçlarla tekrarlanarak doğrulanmıştır. Toplam ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı .92; çalışanlara duyarlılık alt boyutu .90, yöneticiye güven alt boyutu ise .82, yeniliğe açıklık alt boyutu ise .82, iletişim ortamı alt boyutu için ise .90 olarak bulunmuştur.

Veri analizi sürecinde ilk olarak, ölçek sorularına verilen cevapların frekans ve yüzdelik dağılımları belirlendi. Daha sonra, araştırmanın sürekli değişkenleri olan "Örgütsel Kindarlık Ölçeği" ile "Örgütsel Güven Ölçeği" puanlarının dağılımlarının normal olup olmadığını belirlemek için Skewness ve Kurtosis değerleri hesaplanmıştır. Bu değerler, -1.5 ile +1.5 arasında olduğu için dağılımların

normal kabul edildi ve bu sonuca bağlı olarak araştırmada parametrik istatistik tekniklerinin kullanılması kararlaştırıldı (Tabachnick ve Fidell, 2013). Araştırmanın ilk sorusu olan "Öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ne düzeydedir?" ve ikinci alt problem olan "Öğretmenlerin örgütsel güven algıları ne düzeydedir?" amaçlarını test etmek için, ölçeklerin toplam ve her bir boyutunun maddelerinin aritmetik ortalaması ve standart sapmaları belirlenmiştir. Araştırmanın üçüncü alt problemi olan "Öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algılarını arasında cinsiyet, mesleki kıdem ve okul türüne göre anlamlı farklar var mıdır?" ve dördüncü alt problemi olan "Öğretmenlerin örgütsel güven algıları arasında cinsiyet, mesleki kıdem ve okul türüne göre anlamlı farklar var mıdır?" amaçlarını test etmek için bağımsız kategorik değişkenlere göre ölçek alt boyut ortalamaları arasındaki farkların sınanması için kategori sayısı iki olan durumlar için ilişkisiz grup "t" testi ve kategori sayısı iki den fazla olan durumlar için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) gerçekleştirilmiştir. Tek yönlü varyans analizi sonucu anlamlı ise, bu anlamlılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey-HSD testi gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerin algılanan kindarlık algıları, onların örgütsel güven algılarının anlamlı bir yordayıcısı mıdır hipotezini test etmek üzere basit doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Korelasyonun yorumlanmasında 0.70-1.00 arasında yüksek, 0.70-0.30 aralığında orta düzey ve 0.30-0.00 ise oldukça düşük düzeyde bir ilişki olduğu ifade edilmiştir. Analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

Bulgular

Araştırmada öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ve örgütsel güven algıları öğretmenlerin cinsiyetleri, mesleki kıdemleri ve görev yaptıkları okul türüne göre incelenmiştir.

Öğretmenlerin Örgütsel Kindarlık ve Örgütsel Güven Algı Düzeylerine İlişkin Bulgular

Araştırmada ilk aşamada, öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına yönelik algıları ile örgütsel güven algı düzeyleri incelenmiş ve gerçekleştirilen analizlerin sonuçları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2

Öğretmenlerin, Okul Yöneticilerinin Yönetim Süreçlerindeki Yönetimsel Kindarlık Davranışlarına İlişkin Algıları ve Örgütsel Güven Algı Düzeyleri

Ölçek	N	\bar{X}	Ss
Örgütsel Kindarlık	360	2.86	.32
Örgütsel Güven	360	3.23	.42

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algılarının orta düzey ($\bar{x}=2.86$) örgütsel güven algısının ise iyi düzey ($\bar{x}=3.23$) olduğu tespit edilmiştir.

Cinsiyet Değişkenine Göre Bulgular

Öğretmenlerin, okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına dair algıları ile örgütsel güven algıları arasındaki farklılıkları cinsiyet bazında değerlendirmek üzere, varyans homojenliği testi yapılmıştır. Varyans homojenliği testi sonuçları, cinsiyet değişkeni için (Levene=.027; p=.795) olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar, cinsiyet bazında algı farklılıkları açısından benzer varyanslara işaret etmektedir. Analizin devamında bağımsız gruplar t-testi uygulanmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 3'te özetlenmiştir.

Tablo 3

Öğretmenlerin, Okul Yöneticilerinin Yönetim Süreçlerindeki Yönetimsel Kindarlık Davranışları Davranışlarına İlişkin Algıları ile Örgütsel Güven Algılarının Cinsiyet Değişkenine Göre Analizi (t-testi)

Ölçek	Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	Sd	p
Örgütsel Kindarlık	Kadın	152	2.75	.47	-.89	358	.48
	Erkek	208	2.86	.43			
Örgütsel Güven	Kadın	152	3.17	.57	-.81	358	.39
	Erkek	208	3.24	.66			

Tablo 3'de görüldüğü gibi, öğretmenlerin, okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ile örgütsel güven algılarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir (p>.05). Bu bağlamda öğretmenler cinsiyetlerine göre benzer örgütsel kindarlık ve örgütsel güven algılarına sahiptir.

Okul Türü Değişkenine Göre Bulgular

Öğretmenlerin, okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ile örgütsel güven algıları arasındaki potansiyel farklılıkları değerlendirmek için, öğretmenlerin görev yaptıkları okul türü değişkenine göre varyans homojenliği testi gerçekleştirilmiştir. Varyans homojenliği testi sonuçları; görev yapılan okul türü değişkeni için (Levene=.045; p=.695) olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar, öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne bağlı olarak algıları arasında benzer varyanslara sahip olduğunu göstermektedir. Ardından yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 4'te özetlenmiştir.

Tablo 4

Öğretmenlerin, Okul Yöneticilerinin Yönetim Süreçlerindeki Yönetimsel Kindarlık Davranışları Davranışlarına İlişkin Algıları ile Örgütsel Güven Algılarının Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okul Türü Değişkenine Göre Analizi (ANOVA)

Değişken	Okul Türü	n	\bar{X}	Ss	V.K.	K.T.	K.O.	F	p	Fark
Örgütsel Kindarlık	İlkokul (1)	101	2.89	.61	G. Arası	.59	.44	1.45	.04*	1-3 2-3
	Ortaokul (2)	77	2.85	.58	G. İçi	270.54	0.51			
	Lise (3)	84	2.70	.52	Toplam	271.55				
Örgütsel Güven	İlkokul (1)	95	3.27	.71	G. Arası	2.58	1.45	1.83	.00*	1-2 1-3
	Ortaokul (2)	105	3.19	.50	G. İçi	238.17	.91			
	Lise (3)	80	3.14	.46	Toplam	241.80				

* p< .05

Tablo 4'ün analizi sonucunda, öğretmenlerin, okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ile örgütsel güven algılarının görev yapılan okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür ($F=1.45$; $p=.04<.05$). Bu sonuçlar, ilkokulda görev yapan öğretmenlerin, ortaokul ve lisede görev yapan öğretmenlere kıyasla okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki kindarlık davranışlarına benzer algılara sahip olduğunu, ancak örgütsel güven algılarının ilkokulda görev yapan öğretmenler arasında daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Bulgular

Öğretmenlerin, okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına dair algıları ile örgütsel güven algılarının, öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini değerlendirmek üzere varyans homojenliği testi uygulanmıştır. Yapılan varyans homojenliği testi sonuçları; mesleki kıdem değişkeni için (Levene=.039; $p=.677$) olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar, mesleki kıdem değişkenine bağlı olarak varyansların benzer olduğunu göstermektedir. Daha sonra, ANOVA testi gerçekleştirilmiş ve elde edilen analiz sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5

Öğretmenlerin, Okul Yöneticilerinin Yönetim Süreçlerindeki Yönetimsel Kindarlık Davranışları Davranışlarına İlişkin Algıları ile Örgütsel Güven Algılarının Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Analizi (ANOVA)

Değişken	Mesleki Kıdem	n	\bar{X}	Ss	V.K.	K.T.	K.O.	F	p	Fark
Örgütsel Kindarlık	0-5 yıl (1)	90	2.85	.66	G. Arası	.80	.48			-
	6-10 yıl (2)	84	2.83	.68	G. İçi	599.02	.54	.92	.36	
	11 yıl + (3)	84	2.71	.54	Toplam	271.45				
Örgütsel Güven	0-5 yıl (1)	98	3.12	.77	G. Arası	3.15	1.33			
	6-10 yıl (2)	88	3.24	.76	G. İçi	251.51	.84	3.32	.00*	3-1
	11 yıl + (3)	94	3.35	.75	Toplam	257.29				

* $p < .05$

Tablo 5 incelendiğinde, okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algılarının öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne göre anlamlı farklılık göstermediği ($F=.92$; $p=.36>.05$) belirlenmiştir. Öğretmenlerin örgütsel güven algılarının ise görev yaptıkları okul türüne göre istatistiksel olarak farklılık gösterdiği, bu farklılığın ise 11 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenleri ile 0-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine olduğu bulgulanmıştır.

Öğretmenlerin Örgütsel Kindarlık ve Örgütsel Güven Algı Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Tablo 6'ya göz atıldığında, öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ile örgütsel güven algıları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bu bağlamda, öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ile örgütsel güven algıları arasında orta düzeyde ve negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ifade edilebilir.

Tablo 6

Öğretmenlerin, Okul Yöneticilerinin Yönetim Süreçlerindeki Yönetimsel Kindarlık Davranışları Davranışlarına İlişkin Algıları ile Örgütsel Güven Algıları Arasındaki İlişkilerin Analizi (Pearson's Korelasyon Analizi)

	Örgütsel Güven
Yönetimsel Kindarlık	-.63*

** p < .01

Elde edilen sonuçlara göre, öğretmenlerin, okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ile örgütsel güven algıları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu durum, öğretmenlerin okul yöneticilerinin kindarlık davranışlarını algıladıkça, örgütsel güven algılarının azaldığını göstermektedir. Ayrıca, yapılan basit regresyon analizi sonuçlarına göre, öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları, öğretmenlerin örgütsel güven algılarını anlamlı bir şekilde açıklamaktadır.

Tablo 7

Öğretmenlerin, Okul Yöneticilerinin Yönetim Süreçlerindeki Yönetimsel Kindarlık Davranışları Davranışlarına İlişkin Algılarının Örgütsel Güven Algılarını Yordamasına Yönelik Basit Regresyon Analizi

Yordanan Değişken	Örgütsel Güven					
Yordayıcı Değişken	B	ShB	β	T	p	r
Yönetim Süreçlerindeki Yönetimsel Kindarlık	-.66	.044	-.63	11.34	.00	-.63
	$R = -.63$		$R^2 = .40$			
	$F=342.25$		$p = .00$			

Tablo 7' de yordayıcı değişken olan yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık ile yordanan değişken örgütsel güven arasındaki ikili korelasyon değerleri incelendiğinde, yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık ile örgütsel güven arasında negatif yönde ve orta düzeyde bir ilişki ($r = -.63$) belirlenmiştir. Bu bulgudan hareketle yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık algısının örgütsel güven algısının anlamlı bir yordayıcısı olduğu ifade edilebilir. Öğretmenlerin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık algıları öğretmenlerin örgütsel güven algılarının toplam varyansının %40'ını açıkladığını söylemek mümkündür.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırma, öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ve örgütsel güven algılarını nasıl değerlendirdiklerini incelemiştir. Bulgulara göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin genel olarak, okul yöneticilerinin yönetimsel kindarlık davranışlarını orta düzeyde sergilediklerini algıladıkları görülmüştür. Bu bulgu, örnekleme

dahil edilen öğretmenlerin, çalıştıkları okullardaki yöneticilerin genellikle kindar davranışlar sergilemediklerini düşündüklerini göstermektedir. Ancak, bu araştırmanın bulgularıyla çelişen Elma (2019) tarafından yapılan başka bir çalışmada, öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetsel kindarlıklarını düşük düzeyde algıladıkları belirtilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenler arasında, okul yöneticilerinin kindarlık davranışlarına ilişkin algılarında cinsiyet bazında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bulgu, literatürde yer alan bazı çalışmalarla uyumlu olup (Bracht ve Zylbersztejn, 2018; Elma, 2019; Gegekoğlu, 2021; Varol Bilgin, 2021), diğer çalışmalarda ise erkeklerin algılarının daha yüksek olduğu bulgularıyla çelişmektedir (Anacleto'd'Almeida, 2014; Göksu, 2018; Marcus ve diğerleri, 2014; Rodgers ve Dahling, 2017; Whisman ve Freidman, 1998; Yılmaz, 2019). Mesleki kıdem seviyesine göre, öğretmenlerin okul yöneticilerinin kindarlık davranışlarına yönelik algılarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu sonuç, Elma'nın (2019) bulgularıyla uyumludur, ancak literatürde bazı çalışmalarda yaş ilerledikçe kindarlık davranışlarının azaldığı ifade edilmektedir (Anacleto'd'Almeida, 2014; Marcus ve diğerleri, 2014; Yılmaz, 2019). Bu nedenle, mesleki kıdem kindarlık algısını etkileyen bir değişken olup olmadığı konusundaki literatürdeki karışık bulgular dikkate alınmalıdır. Araştırmada öne çıkan bir diğer bulgu ise öğretmenlerin çalıştıkları okul türüne göre okul yöneticilerinin kindar davranışlarına ilişkin algılarının farklılık gösterdiği yönündedir. İlkokul ve ortaokul öğretmenleri, okul yöneticilerinin kindar davranışlarını orta düzeyde algıladıklarını belirtirken, lise öğretmenleri bu davranışları daha düşük düzeyde algılamışlardır. Bu durum, liselerdeki okul yöneticilerinin, ilkokul ve ortaokullardaki meslektaşlarına göre daha affedici davranışlar sergiledikleri şeklinde yorumlanabilir. Elma (2019) tarafından yürütülen başka bir çalışmada ise okul yöneticilerinin kindarlık davranışlarını algılama düzeyinin okul türüne göre değiştiği, liselerdeki öğretmenlerin bu davranışları daha yüksek düzeyde algıladıkları belirtilmiştir. Bu çalışmada ise ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin okul yöneticilerini daha kindar olarak algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcı öğretmenlerin genel olarak ortalama düzeyde örgütsel güven algısına sahip oldukları belirlenmiştir. Arslan'ın (2009) araştırmasında, öğretmenlerin genellikle yöneticilere olan örgütsel güven düzeyinin "katılıyorum" şeklinde olduğu bulunmuştur. Polat'ın (2007) yaptığı bir çalışma ise öğretmenlerin meslektaşlarına daha fazla güven duyarken, yöneticilere karşı güven düzeyinin daha düşük olduğunu tespit etmiştir. Cinsiyet bazında örgütsel güven algıları arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Çokluk Bökeoğlu ve Yılmaz'ın (2009) ilköğretim okulu öğretmenleri üzerinde gerçekleştirdiği bir çalışmada, öğretmenlerin örgütsel güven algılarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Polat'ın (2009) yaptığı bir başka araştırma da benzer bir şekilde, öğretmenlerin örgütsel güven algılarının cinsiyet değişkenine bağlı olarak farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, bu araştırmanın ilgili bulgusuyla uyumludur. Diğer yandan, Yılmaz'ın (2006) araştırmasında öğretmenlerin örgütsel güven algılarının cinsiyet değişkenine göre "yöneticiye güven" boyutunda farklılaşabileceği belirlenmiştir. Mesleki kıdem seviyesine göre ise öğretmenlerin örgütsel güven algıları arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu sonuçlar, Omarov'un (2009) yaptığı çalışmanın sonuçlarına benzerlik göstermektedir. Ortaya çıkan bu sonuç, çalışanların iş ilişkilerinin çoğunlukla çalışma arkadaşlarıyla olduğu, uzun süre birlikte çalışmanın getirdiği bir aşinalık unsurunun varlığı, iş değişikliklerinin zorlaşması ve mesleki tatminin bu durumu etkileyebileceği düşüncesini akla getirmektedir.

Bu çalışmada, örnekleme alınan öğretmenlerin çalıştıkları okullarda okul yöneticilerinin

yönetim süreçlerindeki yönetimsel kindarlık davranışlarına ilişkin algıları ile öğretmenlerin örgütsel güven algıları arasında orta düzeyde ve negatif yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür. Bu bulgu, öğretmenlerin çalıştıkları okulların yönetim süreçlerindeki uygulamalarda okul yöneticisinin sergilediği kindarlık davranışlarının onların okul içindeki güvenlerini düşüreceği şeklinde yorumlanabilir. Aynı zamanda bu araştırma, okul yöneticilerinin kindarlık davranışlarının öğretmenlerin güven algılarının anlamlı bir yordayıcısı olduğunu ve bunun negatif yönlü olduğunu ortaya koymaktadır. Bulgular, okul yöneticilerinin davranış ve uygulamalarında öğretmenleri affedici olmaları yerine kindar tutum sergilemelerinin, öğretmenlerin okul süreçlerindeki güvenini azaltacağını işaret etmektedir. Araştırmada kindar davranışların öğretmenler üzerinde olumsuz duygular oluşturduğu anlaşılmaktadır. Bu açıdan düşünüldüğünde, okul yöneticilerinin okulun yönetim süreçlerindeki davranış ve uygulamalarında affedici tutum sergilemelerinin öğretmenlerin güven algılarını artıracığı söylenebilir. Bu çalışmada, öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin yönetimsel kindarlık davranışları ile öğretmenlerin güven algıları arasındaki ilişki incelenmiş ve kindarlığın güveni orta düzeyde olsa da azalttığı gözlemlenmiştir. Mevcut literatürde okul müdürünün kindarlık davranışları ile öğretmenlerin örgütsel güven algıları arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalara rastlanmamıştır. Bu nedenle, okul müdürünün kindarlık davranışları ile öğretmenlerin örgütsel güven algıları arasındaki ilişkiyi açıklamaya yönelik daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca, okul yöneticilerinin kindarlık davranışlarının genel olarak ne anlama geldiğini ve bu davranışların temel sebeplerini ortaya çıkarmak için nitel yöntemli araştırmalar yapılmalıdır. Bu çerçevede, okul yöneticilerinin kindarlık davranışlarının daha derinlemesine anlaşılması ve öğretmenlerin okuldaki süreçlerde hangi durumlarda daha fazla güvende hissettiklerinin anlaşılması için karma desenli ve nitel araştırmaların yapılması önerilebilir.

Araştırma Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı:

Etik kurul kararının tarihi:

Etik kurul belgesinin sayı numarası:

Çıkar Çatışması Beyanı

Bu çalışmanın veri toplanması, sonuçların yorumlanması ve makalenin yorumlanması aşamasında herhangi bir çıkar çatışması yaşanmadığını yazarlar taahhüt etmiştir.

Kaynakça

Anacleto, A. F. (2014). *Spiteful strategies, he ontogeny and the practice of spite in human interaction: An experimental game theory approach and empirical applications.* Unpublished doctoral thesis, Universidade Nova De Lisboa-Faculty of Social Sciences and Humanities, Portekiz.

Arslan, M. M. (2009). Perceptions of technical and industrial vocational high school teachers about organizational trust. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 5(2), 274-288.

Aslan, H. (2022). Okul müdürlerinin kindarlık davranışlarının öğretmenlerin örgütsel güven düzeylerine etkisi. *e-Kafkas Journal of Educational Research*, 9(2), 751-769.

- Blomqvist, K., & Ståhle, P. (2000).** Building organizational trust. *In 16th Annual IMP Conference*, Bath, UK (pp. 7-9).
- Bracht, J., & Zylbersztejn, A. (2018).** Moral judgments, gender, and antisocial preferences: An experimental study. *Theory and Decision*, 85(3-4), 389-406. <https://doi.org/10.1007/s11238-018-9668-6>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020).** Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri. 29. Baskı. Pegem Akademi.
- Çokluk Bökeoğlu, Ö., & Yılmaz, K. (2009).** İlköğretim okullarında örgütsel güven hakkında öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 54, 211-233.
- Çoruk, A. (2012).** *Yönetim süreçleri açısından yöneticilerin duygu yönetimi davranışları*. Doktora Tez, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demir, N., & İnandı, Y. (2021).** Okul Yöneticilerinin örgütsel adalet davranışları ile öğretmenlerin örgütsel bağlılık ve örgütsel güven duyguları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1-29.
- Demircan, N., & Ceylan, A. (2003).** Örgütsel güven kavramı: Nedenleri ve sonuçları. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 10 (2), 139–150.
- Elma, C. (2019).** Teachers' perceptions on school administrators' spiteful behaviours. *Eurasian Journal of Educational Research*, 19(83), 57-81.
- Eyiol, Ş. S. (2014).** *Okul yöneticilerinin yıkıcı yöneticilik davranışına yönelik öğretmen algısı*. Yüksek Lisans Tezi. Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Fard, P. G., & Karimi, F. (2015).** The relationship between organizational trust and organizational silence with job satisfaction and organizational commitment of the employees of university. *International Education Studies*, 8(11), 219-227.
- Freund, R. (2014).** *Determining the effects of employee trust on organizational commitment*. Doctoral dissertation, Pepperdine University, California.
- Gegekoğlu, Ş. (2021).** *Okul müdürlerinin kindarlık davranışları ile öğretmenlerin örgütsel adalet algıları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Göksu, Y. T. (2018).** *Üniversite öğrencilerinin kindarlık duygu durumu ile yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Gülhan, G. Y. (2018).** *Okul yöneticilerinin etik liderlik davranışları ile öğretmenlerin örgütsel güven düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gürsel, M. (2012).** *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Eğitim Yayınevi.
- Gündüz, Y., & Dedekorkut, S. E. (2014).** Yıkıcı liderlik. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 95-104.
- Kalemci Tüzün, İ. (2007).** Güven, örgütsel güven ve örgütsel güven modelleri. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, (2), 93-118.
- Kalkan, F. (2015).** *İlköğretim okullarında mesleki öğrenme topluluğu ile bürokratik yapı ve örgütsel güven arasındaki ilişki*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karasar, N. (2012).** *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayıncılık.
- Marcus, D. K., Zeigler-Hill, V., Mercer, S. H., & Norris, A. L. (2014).** The psychology of spite and the measurement of spitefulness. *Psychological Assessment*, 26(2), 563.
- MEB. (2023).** <https://sakarya.meb.gov.tr/> adresinden 29.05.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Omarov, A. (2009).** *Örgütsel güven ve iş doyumunu: özel bir sektörde uygulama*. Yayınlanmamış Yüksek

Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi.

- Özek, B. Y. (2016).** *İlköğretim okulu öğretmenlerinin algıladıkları örgütsel destek ile örgütsel güven düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özkul, R., Doğan, Ü., Abdurrezzak, S., & Yıldızbaş, Y. V. (2022).** Öğretmenlerin yönelimsel kindarlık algıları ve örgütsel yabancılaşmaları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (54), 1095-111.
- Özler, D. E., Atalay, C. G., & Şahin, M. D. (2010).** Örgütlerde sinizm güvensizlikle mi bulaşır? *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 47- 57.
- Polat, S. (2007).** *Ortaöğretim öğretmenlerinin örgütsel adalet algıları, örgütsel güven düzeyleri ile örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişki.* Yayımlanmamış doktora tezi. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Polat, S. (2009).** Organizational citizenship behavior (OCB) display levels of the teachers at secondary schools according to the perceptions of the school administrators. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 1, 1591-1596.
- Rashad, K. (2018).** *Teacher perceptions of trust: Principal behaviors and school practices.* Doctoral Dissertation, Azusa Pacific University, California.
- Rodgers, C., & Dahling, J. J. (2018).** Self-regulatory correlates of spitefulness. *Personality and Individual Differences*. 123, 257-259. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.11.020>
- Rodrigues, A., & Veloso, A. (2013).** Organizational trust, risk and creativity. *Revista Brasileira de Gestão de Negócios*, 15(49), 545-561.
- Sakallı, S. Ö., & Örucü, E. (2019).** Örgütsel adalet ile örgütsel güven ilişkisinde kişilik özelliklerinin düzenleyici rolü ve bir alan araştırması. *Journal of Academic Value Studies*, 3(16), 214-236.
- Sinclair Jr, M. (2013).** *The influence of trust and affective organizational commitment on intent to leave.* Doctoral Dissertation, Walden University, ABD-Minnesota.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013).** *Using multivariate statistics* (Sixth Edition). Pearson Education Limited.
- Tekbıyık, A. (2014).** İlişimsel tarama. Metin, M. (Ed.) *Kuramdan uygulamaya bilimsel araştırma yöntemleri* (s. 99-114). Pegem Akademi.
- Türk Dil Kurumu, (2023).** *Türk Dil Kurumu Sözlükleri.* <https://sozluk.gov.tr/> (30.05.2023).
- Uğurlu, C. T., & Arslan, C. (2015).** Öğretmenlerin örgütsel kimlik ve okula güven düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 14(1), 72-85.
- Uslu, O., & Ardiç, K. (2013).** Güç mesafesi örgütsel güveni etkiler mi? *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15(2), 313- 338.
- Uygur, K. (2018).** *Lise Öğretmenlerinin personel güçlendirme algıları ile örgütsel güven algıları arasındaki ilişki: Elâziğ ili örneği.* Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uygur, K., & Arabacı, İ. B. (2019).** Lise öğretmenlerinin personel güçlendirme algıları ile örgütsel güven algıları arasındaki ilişki: Elâziğ ili örneği. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 744-770.
- Varol Bilgin, K. (2021).** *Okul müdürlerinin kindarlık davranışları ile öğretmenlerin sessizlik algıları arasındaki ilişki.* Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi.

Doğan, Ü., Gündoğdu, E., Gündoğdu, B.A. (2024). Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Yönetim Süreçlerindeki Yönetimsel Kindarlık Davranışlarına İlişkin Algıları ile Örgütsel Güven Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Göbeklitepe Eğitim ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3 (2), 16-29.

Whisman, M. A., & Friedman, M. A. (1998). Interpersonal problem behaviors associated with dysfunctional attitudes. *Cognitive Therapy and Research*, 22(2), 149-160.

Yıldırım, E. Ş. (2018). *İşletmelerde örgüt kültürü, örgütsel güven ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişki: Hatay ilinde bir araştırma.* Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yılmaz, E. (2005). Okullarda örgütsel güven ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (14), 567-580.

Yılmaz, E. (2006). Okullardaki örgütsel güven düzeyinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16, 739-756.

Yılmaz, H. (2019). Kindarlık ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması ve kindarlığın demografik faktörlerle ilişkisi. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*. 10(1), 50-66.